

FRANK DEN HOLLANDER EN HERMAN SANDMAN

Wandelcursus Groningen

- met plattegronden
- ook voor leunstoelwandelaars
- en nog wat

met achtergrondinfo
en opdrachten!

Wandelcursus

Groningen

- met plattegronden
- ook voor leunstoelwandelaars
- en nog wat

Frank den Hollander
Herman Sandman

Uitgeverij
kleine Uil

Colofon

1e druk augustus 2009

ISBN 978 90 77487 77 8

NUR 520

Uitgeverij kleine Uil, Groningen

www.kleineuil.nl

Omslagontwerp: 247design.nl

Fotografie: Jan Glas, behalve p. 20, 81, 123, 124, 127

Binnenwerk: LINE UP boek en media bv

Plattegronden: Jan Faber

www.lineup.nl

©2009 Frank den Hollander en Herman Sandman

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbenden.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the rightful owner.

Ten geleide

Amsterdam heeft de flair, Groningen heeft *the balls*. Waar in de Randstad slechts over gesproken wordt, gebeurt in de Martinistad: de meest swingende plek in Nederland. Cafés kennen geen sluitingstijden, de architectuur is speels en spannend, de geschiedenis druipt van de muren, kunst en cultuur zijn er in overvloed en de sportliefhebber kan zijn hart ophalen op Sportpark De Hoogte, de Esserberg en Kardinge.

Groningen is een stad van studenten, er wordt harder gewerkt dan in Rotterdam en nog meer gevloekt. De Vindicater voelt zich er even thuis als de *working class hero* uit Levenborg. Deze stad is de kroon op de schepping in de meest noordoostelijke provincie van ons land, een gebied dat zich qua uitstraling kan meten met de Provence en Toscane (alleen het weer is hier meestal kloten).

Dat er steeds meer dagjesmensen, toeristen, emigranten en gelukszoekers naar het noorden komen is niet verwonderlijk. Ook al omdat de Groninger, in tegenstelling tot wat in de Randstad wordt gedacht, helemaal geen achterlijke boer is, nooit geweest trouwens, maar graag zijn emoties toont, of dat nu bij FC Groningen is, bij de muziek van Lucas & Gea of Wia Buze of in de hartelijkheid waarmee hij de gast verwelkomt en een bete broods, een stuk metworst en een *zeupie* offreert.

Een stad kortom, waar het goed toeven is.

Maar... er is een aspect van zijn karakter dat moeilijk uit de Groninger te rammen is (en reken maar dat we het hebben geprobeerd): zijn bescheidenheid. De dagjesmens die een willekeurige stadjer vraagt of dit de goede weg is naar de Martinitoren, krijgt antwoorden als 'wait ik nait', of 'kin mie dat schelen'. Dat heeft niks met een gebrek aan manieren te maken, wel met de angst om voor *snakkerd* te worden aangezien. Wij zijn vooral niet trots op wat we hebben.

Dus is de bezoeker aangewezen op een gids.

En er is nog iets: de échte Groninger woont natuurlijk niet op de Martinitoren, drinkt zijn koffie niet op de Grote Markt en gaat nooit naar het Groninger Museum. De echte stadjer woont in vooroorlogse wijken, struint langs kapotte vuilniszakken in smalle steegjes, laat zijn hond uit op braakliggende terreinen en laat zich vollopen in cafés waar normale mensen nooit komen.

Vandaar een *Wandelcursus Groningen*, de enige weg door het echte Groningen.

Op de rechter openingspagina van elke wandeling is een plattegrond weergegeven. Die zijn ingetekend op een kaartje van de stad. Hiernaast is die hele kaart te zien, en hieronder de legenda.

	Wonen		Industrie
	Groen		HiTech
	Wandelroute		Water
	Wegen		Busbaan
	Wegen		Spoor
	Start wandeling		Einde wandeling
	Museum		
	Stadhuis		
	Godshuis		
	Parkeerplaats		
	Ziekenhuis		
	Begraafplaats		
	Sportveld		

De Vette Bekroute

De Drentse dwarsligger Bartje bad niet voor ‘bruune bonen’ en ook de Groninger moet niets hebben van dat soort culinaire moderniteiten. Het adagium ‘wat de boer niet kent vreet ie niet’ is nergens meer van toepassing dan in het voormalig land van suikerbiet en strokarton, tegenwoordig aardgas en koolzaad. Fusion, Thai moderne en slowfood wordt alhier aangeduid als ‘vieze rommel’. Zin in eten bestaat in deze regio niet, wel honger en honger betekent voedsel, want voedsel is brandstof. De meeste energie zit in vet en de kortste klap is dus een bezoek aan de snackbar om de hoek.

De Nederlandse bijdrage aan de wereldkeuken blijkt populair in stad en ommeland en ‘even snekken’ is er een gevleugelde uitdrukking, alsmede ‘een vette bek halen’. Op sommige locaties is bovendien nog een echte automatiek. De snackbar is echter meer. Omdat de naaste burens, overburens en achterburens, alsmede boven-, onder- en zijburens er ook dagelijks zitten, zeg maar de halve wijk, is het tevens een sociaal ontmoetingspunt. Hier vindt u niet de Jacques Wallage’s, de Peter Rehinkels, de Kees van Twisten of de Ypke Gietsma’s; hier komt het klootjesvolk. Dit is de thuishaven van Haarm Zoedje en Derk Snukje, de Groningse Jan Modaal en Otto Normalverbrauch. Oftewel: normale mensen, die onder het genot van een kroketje over FC Groningen praten.

Start: NS-Hoofdstation.

Einde: Snackbar Ulgersmaborg, Akeleiweg 176.

Lengte: 20-30 kilometer, kan ook meer wezen.

Bijzonderheden: Snackbars met echte automatieken!

De start is bij het hoofdstation. Wie verstandig is komt immers met de trein. Met de auto via A7, A28 of Eemshavenweg is vragen om problemen. Ondanks verbrede opritten, extra toegangspleinen, omleidingslussen en wat al niet meer, sta je na het bordje ‘Groningen’ meteen vast.

De trein dus. Verspil bij aankomst niet te veel tijd aan het stationsgebouw zelf. Het in 1896 (en in 1999 gerestaureerde) ontwerp van Isaac Gosschalk is weliswaar een van de mooiste van Nederland, reizen maakt hongerig en daarvoor gaan we dus *niet* naar de restauratie, maar na de uitgang, over het *Stadsbalkon*, rechtsaf tot aan de Kiosk bij het busstation. Daar kan de smachtende reiziger zich meteen laven aan een van de bijzonderste uitingen van mechanisch en culinair vernuft: de automatiek. Geen wachtende rijen achter een oud vrouwtje dat tergend langzaam naar gepast geld zoekt en geen overloos gelul over voetbal met het bedienend personeel. Een eurootje in de gleuf en het deurtje naar een van die heerlijkheden gaat al open.

Luikjes!

Tip: begin rustig aan, met een nasibal of zo. Niet meteen overeten, de weg is nog lang en er komen snackbars genoeg. Een algemene aanrader voor de route is trouwens om het accent op de old school-producten te leggen. Zoals daar ook zijn: kroket, bamibal, frikadel, hamburger, turkeystick of Shaslick. Niet dat nieuwerwetse gedoe als berehap, Joppiesaus en pikanto's. Allemaal marketingstuff.

De Kiosk is overigens een plek om iets langer te verblijven. Zeker voor liefhebbers van films als *Paris, Texas*, *Schultze gets the Blues* en alle boeken van John Updike. Dit is de wereld van de gewone man. Eenzame ouderen zitten er urenlang aan een biertje, weirdos houden ellenlange betogen over priemgetallen en een vader smult met zijn zoontje van een patatje met. Zet een camera in de Kiosk en je hebt een nieuwe *De Bijrijder* (ooit een

De Wandelcursus Groningen brengt u op plekken in de stad die u zullen verrassen. Diverse routes zullen de leergierige toerist en de autochtone Groninger de stad laten zien op een ongekende manier. Ooit in de Otto Bonsemalaan geweest of in snackbar Sawaddee? De Wandelcursus Groningen is voor mannen die de Euroborgroute willen lopen en vrouwen die lingerie willen bekijken in de Rosse Buurtroute. De rijk geïllustreerde Wandelcursus Groningen is actueel met de Kredietcrisisroute en zijn tijd ver vooruit met een rondleiding door het Groninger Forum. Groningen zoals u Groningen nog nooit heeft gezien. Daarvoor tekamen Frank den Hollander en Herman Sandman, bekend van de *Inburgeringscursus Groningen*.

FRANK DEN HOLLANDER is columnist, schrijft feuilletons en is allround theaterman. Met Voorheen de Bende met Pazzipanten stond hij wekenlang voor uitverkochte schouwburgen.

HERMAN SANDMAN is journalist en columnist. Hij schreef onder meer *Trap ze in de pokkel* en *Arcadie der Poëten*.

www.wandelcursusgroningen.nl

Uitgeverij
kleine Uil

ISBN 978-90-77467-77-8

9 789077 148778